

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

DOI: 10.52122/nisantasisbd.1658185

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARCIlarına YÖNELİK BİLGİ VE FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ahmet TÜRK**Cezmi ERVÜZ**Sinop Üniversitesi, Çocuk Koruma ve
Bakım Hizmetleri ProgramıTokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Çocuk
Koruma ve Bakım Hizmetleri Programı

e-posta: aturk@sinop.edu.tr

e-posta: cezmi.ervuz@gop.edu.tr

0000-0001-5782-3794

0000-0002-5434-4533

Öz

Bu araştırma ileride çocuklarla çalışabilecek alanlarda (çocuk gelişimi, çocuk koruma ve bakım hizmetleri, sosyal hizmetler) öğrenim gören önlisans öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin bazı sosyodemografik özellikler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma ilişkisel tarama modelinin karşılaştırma türüne dayalı olarak yapılmıştır. Araştırmada veri toplama sürecinden önce etik kurul izni alınmıştır. Araştırmaya 422'si (%60) kadın ve 283'ü (%40) erkek olmak üzere 705 öğrenci katılmıştır. 18-25 yaş aralığındaki öğrencilerin yaş ortalaması $20,07 \pm 1,69$ 'dir. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ile Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bulgular, öğrencilerin hem istismarcıların karakteristik özellikleri hem de onların kullandıkları yöntemler hakkında bilinçli bir farkındalığa sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin cinsiyet, bölüm, çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim alma durumu ve çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, istismar, istismarcı, cinsel istismar, öğrenci.**Jel Kodları:** I31, I20, I10.

INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' KNOWLEDGE AND AWARENESS LEVELS OF CHILD MOLESTERS IN TERMS OF SOCIODEMOGRAPHIC VARIABLES

ABSTRACT

This study was conducted to examine whether the knowledge and awareness levels of associate degree students studying in fields that may work with children in the future (child development, child protection and care services, social services) about child sexual abusers differ in terms of some sociodemographic characteristics. The research was conducted based on the comparison type of the relational screening model. In the study, the Ethics Committee permission was obtained before the data collection process. 705 students, 422 (60%) female and 283 (40%) male, participated in the study. The average age of the students between the ages of 18-25 was 20.07 ± 1.69 . Data were collected using the Personal Information Form and The Scale of Knowledge and Awareness About Child Molesters. In addition to descriptive statistics, independent sample t test and one-way analysis of variance (ANOVA) were applied to analyse the data. The findings revealed that the students had a conscious awareness of both the characteristics of the abusers and the methods used by them. In addition, it was determined that the knowledge and awareness levels of the students about child sexual abusers differed significantly according to gender, department, education status about child sexual abusers and exposure to sexual abuse during childhood.

Keywords: child, abuse, abuser, sexual abuse, student.**Jel Codes:** I31, I20, I10.**Geliş Tarihi/Received:** 14.03.2025**Kabul Tarihi/Accepted:** 23.05.2025**Yayın Tarihi/Printed Date:** 30.06.2025

Kaynak Gösterme: Türk, A., & Ervüz, C. (2025). "Üniversite Öğrencilerinin Sosyodemografik Değişkenler Açısından Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi". *İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 1(13) 585-598.

GİRİŞ

Çocuk cinsel istismarı, dünya genelinde çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerini olumsuz etkileyen ciddi bir toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. UNICEF (2024) bugün hayatta olan 370 milyonu aşkın kadının 18 yaşından önce tecavüze veya cinsel tacize maruz kaldığını belirtmektedir. Bu korkunç tablo, çocukların korunması konusunda küresel çapta daha fazla önlem alınması gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda cinsel istismarı önlemeye yönelik önlemler yalnızca mağdurların korunması ile sınırlı kalmamalı, aynı zamanda failerin psikolojik profillerinin anlaşılması, toplumsal farkındalığın artırılması ve önleyici mekanizmaların güçlendirilmesini de kapsamalıdır (Özler-Ervüz vd., 2024; Seto vd., 2024; Silva, 2024). Nitekim, cinsel istismarcıların motivasyonlarını, hangi faktörlerin bu suça yol açtığını ve erken müdahale yöntemlerinin nasıl geliştirilebileceğini anlamak, çocukların korunmasında kritik bir adımdır (Armeanu, 2018; Gönültaş, 2021; Naidoo, 2014). Bu kapsamda çocuk cinsel istismarcılarının profilleri ve kullandıkları yöntemlerin anlaşılması, bu sorunun önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Çocuk cinsel istismarcılarının profilleri ve kullandıkları yöntemler, toplumun güvenliği ve çocukların korunması açısından önemli bir konudur (Gönültaş ve Akduman, 2016). Bu tür suçları önleyebilmek ve faileri tespit edebilmek için istismarcıların genel özelliklerini ve kullandıkları yöntemleri anlamak gereklidir (Gönültaş ve Sarıçam, 2021; Gönültaş, 2021). Çocuk cinsel istismarcıları, tek tip bir profile sahip değildir; ancak, belirli psikolojik, sosyolojik ve davranışsal ortak noktalar taşıyan gruplar içinde incelenebilmektedirler (Gönültaş ve Sarıçam, 2021; Gönültaş, 2016). Bu kişilerin bazıları çocuklara yönelik güçlü bir cinsel ilgi besleyen ve bunu çeşitli yollarla tatmin etmeye çalışan pedofil bireylerdir (Öztürk ve Uluşahin, 2023). Ancak, tüm çocuk istismarcıları pedofil değildir; bazıları fırsatçı olup güç ve kontrol dürtüsüyle hareket edebilmektedir (Gönültaş ve Akduman, 2016). Yapılan araştırmalar, cinsel istismarcıların belirli demografik, psikolojik ve davranışsal özellikler taşıdığını göstermektedir. Buna göre araştırmalar, cinsel istismarcıların çoğunlukla erkek, 20-40 yaş aralığında ve mağdurların büyük bir kısmıyla yakın temas içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır (Aktepe, 2009; Bulut, 2007; Vural, 2021; Yiğit, 2005). Aynı zamanda istismarcıların düşük eğitim ve sosyoekonomik düzeye sahip oldukları, çocukluk dönemlerinde istismar ve/veya şiddete maruz kalmış olabilecekleri de belirtilmektedir (Aktepe, 2009; Gönültaş, 2021; Vural, 2021). Cinsel istismarcıların psikolojik olarak içe dönük ve psikopatik eğilimlerinin yüksek olduğu ifade edilmektedir (Schimmenti vd., 2014; van Vugt vd., 2012). Bu bulgular, cinsel istismarcıların belirli davranışsal ve psikolojik kalıplara sahip olduğunu ve bu özelliklerin fark edilmesinin istismarın erken tespiti açısından kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Öte yandan cinsel istismarcıların tespit edilmesi, çeşitli faktörler nedeniyle oldukça zordur. Öncelikle, istismarcılar genellikle mağdurlarıyla yakın ilişki içinde olan ve güvenlerini kazanan kişiler olduğundan, mağdurların yaşadıkları istismarı açıklamalarını engelleyebilmektedir (Yiğit, 2005). Ayrıca, istismarın çoğu zaman gizli ve tehdit altında gerçekleşmesi, mağdurların korku ve utanç duygularıyla sessiz kalmasına yol açabilmektedir. Bu nedenle, cinsel istismar vakalarının büyük bir kısmı bildirilememekte ve tespit edilememektedir (Bădărău ve Raiu, 2024). Bu noktada cinsel istismarcıların, genellikle çocuklara yaklaşmak ve onların güvenini kazanmak için "grooming" adı verilen manipülatif ve stratejik yöntemler kullandığı belirtilmektedir (Gönültaş, 2016; Gönültaş, 2021). Grooming, çocuğun güvenini kazanarak istismarı normalleştirme ve gizliliği sağlama sürecidir. Grooming sürecindeki istismarcılar, sıklıkla otorite veya güven konumunda bulunan kişilerden oluşmaktadır. Fail, önce çocuğa özel ilgi göstermekte, hediyeler vermekte ve duygusal bir bağ kurarak ona kendini özel hissettirmektedir. Ardından, çocuğu ailesinden ve arkadaşlarından izole etmeye çalışmaktadır (Gönültaş vd., 2021; Gönültaş, 2016; Gönültaş, 2021). Bu eylemler, istismarcı tarafından fiziksel temas öncesinde duygusal manipülasyonla çocuğun direncini kırmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte çocuklarla yakınlık kurma, güven oluşturma ve istismara uygun ortam hazırlama gibi sistematik yaklaşımlar kullanılmaktadır (O'Connel, 2003). Gönültaş ve arkadaşları (2021) grooming sürecinin cinsel istismar girdabının en tehlikeli halkası olduğunu ifade etmektedir. Çünkü, istismarcıların yalnızca çocukları manipüle etme konusunda değil aynı zamanda ebeveyn, öğretmen gibi çocuklar açısından koruyucu roldeki bireyleri de başarılı bir şekilde kandırdıkları

ve manipüle ettikleri yapılan araştırmalarla ortaya konulmuştur (Craven vd., 2006; McAlinden, 2006; Winters vd., 2020). Bu bağlamda grooming sürecinin tanınması zor ve karmaşık bir yapıya sahip olduğu, manipülasyon, ulaşılabilirlik, ilişki kurma, cinsel içerik, risk değerlendirme ve yanıtma gibi karakteristik özellikler taşıdığı vurgulanmaktadır (Gönültaş ve Sarıçam, 2021; Gönültaş, 2021; Polat, 2019; Ünlü vd., 2020).

İstismarcıların profillerine yönelik farkındalığın artırılması hem potansiyel mağdurların korunmasını sağlamakta hem de toplumsal bilinç düzeyini yükselterek önleyici stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Gönültaş, 2021; Polat, 2019). Bu noktada, grooming sürecinin fark edilmesi ve önlenmesi için özellikle çocuklarla yakın temas halinde olan meslek gruplarının bilinçli bir farkındalığa sahip olması büyük önem taşımaktadır.

Çocuklarla çalışacak olan meslek elemanları ve çocukların bakımından sorumlu olacak bakım elemanlarının çocuk cinsel istismarı konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyleri, çocuk koruma hizmetlerinin etkinliğini doğrudan etkilemektedir (Bozdağ vd., 2023). Özellikle çocuk gelişimi, çocuk koruma ve bakım hizmetleri ile sosyal hizmetler gibi alanlarda eğitim gören üniversite öğrencileri, mesleki yaşamlarında çocukların güvenliğini sağlama ve olası riskleri tanımlama konusunda önemli roller üstleneceklerdir. Bu nedenle, bu öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarının profilleri ve kullandıkları yöntemler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları hayati bir öneme sahiptir. Mevcut literatürde, üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarı konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerini inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bozdağ ve arkadaşlarının (2023) yaptığı bir araştırmada, hemşirelik, psikoloji, özel eğitim öğretmenliği, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 282 öğrencinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri değerlendirilmiştir. Sonuçlar, öğrencilerin bu konuda yüksek düzeyde bilgi ve farkındalığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde, Altan'ın (2015) çalışmasında, üniversite öğrencilerine verilen çocuk istismarı ve ihmali konusundaki eğitimin, öğrencilerin bilgi ve farkındalık düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma bulguları, eğitimlerin öğrencilerin bilgi ve farkındalıklarını artırmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Bununla birlikte, sosyodemografik değişkenlerin bu farkındalık düzeyleri üzerindeki etkileri hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığı görülmektedir. Cinsiyet, eğitim alınan bölüm ve çocuklukta cinsel istismara maruz kalma gibi faktörlerin, öğrencilerin konuya yönelik tutum ve bilgilerini etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, literatürdeki önemli bir boşluğu gidermek amacıyla yapılan bu çalışma, üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemeyi ve bu düzeylerin sosyodemografik değişkenler açısından nasıl farklılaştığını incelemeyi hedeflemektedir. Buradan hareketle bu araştırmanın bulgularının çocuklarla çalışacak profesyonellerin eğitim süreçlerinde hangi alanlara daha fazla odaklanması gerektiğine dair önemli ipuçları sunması, çocuk cinsel istismarıyla mücadelede farkındalık düzeylerini artıracak eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlaması ve çocukların korunmasına yönelik önleyici stratejilerin güçlendirilmesine yardımcı olması beklenmektedir.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri açısından çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nicel yaklaşımın benimsendiği araştırmada ilişkisel tarama modelinin belirlenen ortak ölçütlere göre betimlemelerin yapıldığı ve bu betimlemelerin istatistiksel yöntemlerle karşılaştırıldığı karşılaştırma türü kullanılmıştır (Karasar, 2003).

1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini ileride çocuklarla çalışabilecek alanlarda (çocuk gelişimi, çocuk koruma ve bakım hizmetleri, sosyal hizmetler) öğrenim gören önlisans öğrencileri oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin sayılarına ilişkin kesin bir veriye ulaşılamamıştır. Bu bağlamda örneklem hacminin hesaplanmasında $n=(t^2 \times p \times q) \div d^2$ formülü kullanılmıştır (Cochran, 1963). Formüldeki ilgili değerlerin yerleştirilmesi ile yapılan hesaplama sonucunda 384 öğrencinin

evreni temsil edebilme gücüne sahip en düşük örneklem sayısı için yeterli olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında kolayda ve kartopu örnekleme teknikleri bir arada kullanılmış olup bu sayede 705 öğrenciyle araştırma gerçekleştirilmiştir.

1.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyodemografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan bu form katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Bu kapsamda formda cinsiyet, yaş, bölüm/program, sınıf, çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim alma durumu ve cinsel istismara maruz kalma durumu gibi sorular yer almaktadır.

Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Ölçeği

Gönültaş ve Sarıçam (2021) tarafından geliştirilen ölçek, 7'li likert tipinde cevaplanan 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 1-6. maddeleri çocuk cinsel istismarcılarının karakteristiği alt boyutunu ve 7-19. maddeleri grooming/istismar yöntemleri alt boyutunu oluşturmaktadır. Ölçekten alt boyutlara göre bir puan alınabildiği gibi toplam bir puan alınabilmektedir. Ölçekten alınabilecek puan 19 ile 133 arasında değişmektedir. Artan puanlar çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalığın arttığını göstermektedir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin bütünü için $\alpha=0,94$, cinsel istismara uygun hale getirme metotları (grooming) alt boyutu için $\alpha=0,96$ ve çocuk cinsel istismarcısının karakteristiği alt boyutu için $\alpha=0,75$ olarak bulunmuştur. Bu araştırmada ise bu değer sırasıyla $\alpha=0,86$; $\alpha=0,90$ ve $\alpha=0,69$ 'dur.

1.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama sürecinden önce Sinop Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 14.02.2025 tarih ve 2025/23 sayılı etik kurul izni alınmıştır. Veriler, Google Formlar kullanılarak oluşturulan çevrimiçi bir ölçme aracı aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılara ulaşmak için kolayda örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleri kullanılmış olup, toplamda 705 katılımcıya erişilmiştir. Araştırmanın amacı ve gönüllülük ilkeleri açıklanarak katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Verilerin analizi için SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. İlk olarak verilerin normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiş ve çarpıklık ile basıklık katsayılarının ± 1 aralığında olduğu belirlenerek verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır (Hair vd., 2013). Araştırmada ortalama, standart sapma, yüzde, frekans, minimum ve maksimum gibi betimsel hesaplamaların yanı sıra ikili grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t testi ve çoklu grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz bulguları %95 güven aralığında ve 0,05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

2. Bulgular

2.1. Sosyodemografik Özelliklere İlişkin Betimleyici İstatistikler

Araştırmaya katılan 705 öğrencinin 422'si (%60) kadın ve 283'ü (%40) erkektir. 18-25 yaş aralığındaki katılımcıların yaş ortalaması $20,07 \pm 1,69$ 'dir. Üniversite öğrencilerinin 245'i (%34,8) çocuk koruma ve bakım hizmetleri, 232'si (%32,9) çocuk gelişimi ve 228'i (%32,3) sosyal hizmetler programlarında öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 454'ü (%64,4) birinci sınıf olup 251'i (%35,6) ikinci sınıftır. Katılımcıların 191'i (%27,1) çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim almazken 514'ü (%72,9) bu konu hakkında eğitim almıştır. Öğrencilerin 537'si (%76,2) çocukluk dönemlerinde herhangi bir cinsel istismara maruz kalmadığını ifade ederken 168'i (%23,8) çocukluk dönemlerinde cinsel istismara maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

2.2. Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Düzeylerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Araştırma kapsamında öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin betimleyici analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 1'de verilmiştir. Buna göre öğrencilerin yüksek düzeyde çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalığa ($\bar{x}=5,87\pm 0,68$) sahip oldukları tespit edilmiştir. Öte yandan istismarcıların karakteristik özelliklerine ($\bar{x}=5,30\pm 0,91$) ve grooming/istismar yöntemlerine ($\bar{x}=6,13\pm 0,74$) ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerinin de yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgu, öğrencilerin hem istismarcıların karakteristik özellikleri hem de onların kullandıkları yöntemler hakkında bilinçli bir farkındalığa sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Tablo 1. Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	n	Min.	Max.	\bar{x}	ss.
İstismarcıların Karakteristiği	705	3,17	7,00	5,30	0,91
Grooming/İstismar Yöntemleri	705	4,00	7,00	6,13	0,74
Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık	705	4,00	7,00	5,87	0,68

2.3. Sosyodemografik Değişkenler Açısından Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi

Araştırmada öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin sosyo-demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir ($t_{(703)}=8,667$; $p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin ($\bar{x}=6,04\pm 0,65$) çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri erkek öğrencilere ($\bar{x}=5,61\pm 0,63$) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin öğrencilerinin bölümlerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F_{(2,702)}=30,083$; $p<0,05$). Bulgular, çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencilerinin ($\bar{x}=6,09\pm 0,59$) çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin sosyal hizmetler ($\bar{x}=5,87\pm 0,49$) ve çocuk gelişimi ($\bar{x}=5,63\pm 0,83$) öğrencilerinden daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri sınıflarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği saptanmıştır ($t_{(703)}=-0,145$; $p>0,05$). Buna göre üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri her iki sınıf açısından da benzer düzeydedir.

Öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim alma durumları açısından çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t_{(703)}=-3,870$; $p<0,05$). Bulgulardan çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim alan öğrencilerin ($\bar{x}=5,93\pm 0,67$) çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin eğitim almayanlara ($\bar{x}=5,71\pm 0,68$) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Cinsel istismara maruz kalıp kalmama durumu açısından öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($t_{(703)}=-3,059$; $p<0,05$). Bulgulara göre çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kaldığını belirten öğrencilerin ($\bar{x}=6,00\pm 0,63$) çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri, herhangi bir cinsel istismara maruz kalmadığını ifade eden öğrencilere ($\bar{x}=5,82\pm 0,68$) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 2. Sosyodemografik Değişkenler Açısından Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi

Değişkenler		n	\bar{x}	ss.	t	p
Cinsiyet	Kadın	422	6,04	0,65	8,667	0,00*
	Erkek	283	5,61	0,63		
Sınıf	Birinci Sınıf	454	5,86	0,61	-0,145	0,88
	İkinci Sınıf	251	5,87	0,79		
Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Eğitim Alma Durumu	Hayır	191	5,71	0,68	-3,870	0,00*
	Evet	514	5,93	0,67		
Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumu	Hayır	537	5,82	0,68	-3,059	0,00*
	Evet	168	6,00	0,63		
Değişkenler		n	\bar{x}	ss.	F	p
Bölüm	Sosyal Hizmetler	228	5,87	0,49	30,083	0,00*
	Çocuk Gelişimi	232	5,63	0,83		
	Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri	245	6,09	0,59		

*p<0,05

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma ileride çocuklarla çalışabilecek alanlarda (çocuk gelişimi, çocuk koruma ve bakım hizmetleri, sosyal hizmetler) öğrenim gören önlisans öğrencilerinin Çocuk Cinsel İstismarcılarına Yönelik Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin bazı sosyodemografik özellikler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda uygulanan analizlerden elde edilen sonuçlar literatür kapsamında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın birinci bulgusu, öğrencilerin hem istismarcıların karakteristik özellikleri hem de onların kullandıkları yöntemler hakkında bilinçli bir farkındalığa sahip olduklarıdır. Bulgu literatürdeki sınırlı çalışmaların bulgularıyla paralellik göstermektedir (Bozdağ vd., 2023). Çocuk Gelişimi, Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler, müfredatları gereği çocuk koruma, istismarın önlenmesi ve çocuk hakları konularında detaylı bilgi edinmektedirler. Ders içeriklerinde çocuk istismarı vakaları, istismarcı profilleri ve istismarın önlenmesine yönelik stratejiler ele alındığından, öğrenciler akademik bağlamda bu konuda donanımlı hale gelmektedirler. Bu öğrenciler genellikle çocuklarla çalışma motivasyonuna sahip bireyler olduklarından, çocuk koruma ve güvenliği konularında daha duyarlı ve bilinçli olma eğilimindedirler. Öğrencilerin istismarcıların kullandıkları grooming (istismar öncesi hazırlık) yöntemleri konusunda yüksek farkındalık ve bilince sahip olmaları, istismarı önleme açısından önemli bir kazanımdır. Grooming süreci genellikle çocukla güven ilişkisi kurma, hediye verme ve duygusal manipülasyon gibi stratejileri içermektedir (Craven vd., 2006; Wurtele ve Kenny, 2010). Araştırmalar, bireylerin istismarcıların yöntemlerini tanımalarının, istismarı erken fark etmeyi ve önlemeyi kolaylaştırdığını ortaya koymaktadır (Kenny, 2009; Walsh vd., 2018). Bu bilinç ve yüksek farkındalık hem akademik kaynaklardan hem de mesleki ilgi alanlarından beslenerek onların bilgi düzeylerini artırabilir. Aynı zamanda sosyal hizmetler ve çocuk koruma alanlarında yapılan stajlar, saha çalışmaları ve uygulamalı dersler, öğrencilerin gerçek vakalarla karşılaşmasını ve istismarcıların kullandıkları yöntemleri sahada gözlemlemelerini sağlayabilir (Işık ve Türk, 2023; Türk vd., 2024). Son olarak, istismara dair bilgi ve farkındalık düzeyinin yüksek olması, öğrencilerin bu tür vakalar karşısında sorumluluk bilinci geliştirmesiyle de ilişkili olabilir. Çocuklarla çalışmayı amaçlayan bireyler olarak, çocukların güvenliğini sağlamaya yönelik bir mesleki etik anlayışa sahip olmaları, onları bu konuda daha fazla bilgi edinmeye teşvik edebilir (Türk vd., 2024). Tüm bu faktörler bir araya geldiğinde, söz konusu öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarının karakteristik özellikleri ve kullandıkları yöntemler hakkında bilinçli bir farkındalığa sahip olmalarını açıklayabilir.

Araştırmanın ikinci bulgusu, kadın öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğudur. Bulgu, literatürle benzerlik göstermekte (Bozdağ vd., 2023) olup yapılan araştırmalar, kadınların cinsel istismara, istismarcılara ve mağdurlara yönelik çok daha güçlü sosyal inançlara, tutumlara ve duygusal

tepkilere sahip olduğunu göstermektedir (Wurtele, 2009). Elde edilen bu bulgu; toplumsal, kültürel ve psikolojik birçok faktörle ilişkilendirilebilir. Öncelikle, kadınlar çocuk bakımı, korunması ve gelişimi gibi konulara (Bilican-Gökkaya, 2018) daha fazla dahil oldukları için bu alana yönelik bilgi edinme eğilimleri daha yüksek olabilir. Geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri gereği, kadınlar çocukların güvenliğini sağlama ve bakım süreçlerinde daha aktif roller üstlenmektedir (Özler-Ervüz ve Öztürk, 2024; Öztürk ve Temiz, 2020; Tire, 2020; Türk vd., 2024). Bu durum, onların çocuk istismarı gibi konulara daha duyarlı olmalarına ve farkındalıklarının yüksek olmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, kadınların kendi yaşantılarında veya çevrelerinde cinsel istismar ve şiddetle ilgili olaylara daha fazla maruz kalmaları (Bulut, 2007), bu konuda daha bilinçli ve hassas olmalarını sağlayabilir. Psikolojik açıdan değerlendirildiğinde, araştırmalar kadınların empati düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir (Birinci, 2020). Bu durum, kadın öğrencilerin çocuk istismarına karşı daha duyarlı olmalarına ve konuyla ilgili daha fazla bilgi edinmeye istekli olmalarına neden olabilir. Nitekim Dökmen (2013) ataerkil toplum yapısı içerisinde kadınların maruz kalmış oldukları şiddet, taciz ve tecavüz gibi tehlikeler karşısında kendilerini korumak adına yeteneklerinin gelişmesinin empatik yaklaşımlarındaki başarılarıyla yakından ilişkili olduğunu ifade etmektedir. Bunun yanı sıra, çocuk koruma, çocuk gelişimi ve sosyal hizmetler gibi bölümlerde kadın öğrencilerin daha fazla temsil edilmesi (Türk vd., 2024) çocuk cinsel istismarına ilişkin konularla daha fazla meşgul olmalarına bu bağlamda da farkındalıklarının artmasına yol açabilir. Bu durum, çocuk istismarı konusunda tüm öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerektiğini ve özellikle erkek öğrenciler arasında farkındalığı artırmaya yönelik eğitim programlarının önemini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın üçüncü bulgusu, çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin sosyal hizmetler ve çocuk gelişimi öğrencilerinden daha yüksek olduğudur. Bulgu literatürdeki benzer çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir (Türkkan vd., 2020). Bulgunun muhtemel nedenleri birkaç açıdan değerlendirilebilir. Öncelikle, çocuk koruma ve bakım hizmetleri bölümünde öğrenim gören öğrenciler doğrudan çocuk koruma sistemleri, çocuk ihmal ve istismarı vakaları ve bu vakalara müdahale süreçleri ile ilgili dersler almaktadır. Çocuk koruma ve bakım hizmetleri programları genellikle çocuk istismarına yönelik risk faktörleri, istismarcı profilleri, hukuki düzenlemeler ve koruyucu-önleyici hizmetler gibi konulara daha fazla odaklanmaktadır. Buna karşın, sosyal hizmetler ve çocuk gelişimi bölümleri daha geniş bir yelpazeye hitap eden bir eğitim içeriğine sahip olup, çocuk istismarı konusu diğer birçok konu arasında yer almaktadır (Işık ve Türk, 2023). Bunun yanı sıra, çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencileri staj ve saha çalışmaları kapsamında doğrudan risk altındaki çocuklarla, çocuk istismarı mağdurlarıyla ve bu tür vakalara müdahale eden uzmanlarla daha fazla temas kurmaktadır. Bu durum, onların çocuk istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini artırmalarına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, bu öğrencilerin eğitim sürecinde çocuk istismarını önleme ve müdahale yöntemleriyle ilgili daha fazla pratik bilgiye maruz kalmaları, istismarcıların davranış kalıplarını, psikolojik özelliklerini ve manipülasyon tekniklerini daha iyi anlamalarına yardımcı olmaktadır (Kesgin, 2020). Bir diğer önemli faktör ise çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencilerinin eğitimleri sırasında çocuk istismarcılarının psikososyal profillerine dair daha ayrıntılı çalışmalar yapmalarıdır. Çocuk istismarcılarının kişilik özellikleri, bilişsel çarpıtmaları, suç motivasyonları ve istismarın önlenmesine yönelik yaklaşımlar üzerine derinlemesine bilgi sahibi olmaları, onların farkındalık seviyelerinin diğer bölümlere kıyasla daha yüksek olmasına neden olabilir. Buna ek olarak, bu bölümdeki öğrenciler genellikle çocuk koruma alanında çalışmaya daha yatkın olup, bu konuda daha fazla kişisel ilgi ve duyarlılık geliştirmiş olabilirler. Bu durum, onların çocuk istismarcılarına yönelik bilgi düzeylerini artırırken, farkındalıklarını da güçlendirebilir. Dolayısıyla, çocuk koruma ve bakım hizmetleri programlarının, çocuk istismarıyla mücadelede daha doğrudan ve uygulamalı bir yaklaşım benimsemesi, öğrencilerin bu konuda daha donanımlı hale gelmelerini sağlamaktadır. Sosyal hizmetler ve çocuk gelişimi bölümlerinde çocuk istismarı konusu ele alınsa da genellikle daha geniş bir sosyal bağlamda inceleniyor olabilir. Bu farklılıklar, çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin diğer bölümlerdeki öğrencilere göre daha yüksek olmasının temel nedenleri arasında sayılabilir.

Araştırmanın dördüncü bulgusu, çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim alan öğrencilerin açısından çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin eğitim almayanlara göre daha yüksek olduğudur. Bu bulgu, çocuk cinsel istismarıyla mücadelede eğitimin kritik rolünü ortaya koymakta olup, literatürde de benzer sonuçlar elde edilmiştir (Finkelhor, 2009; Walsh vd., 2013). Bu bulgunun muhtemel nedenleri arasında öncelikle, bu alanlarda eğitim gören öğrencilerin müfredat kapsamında çocuk istismarı ve ihmaline ilişkin teorik ve pratik bilgilerle donatılmasının yer aldığı düşünülmektedir. Eğitim sürecinde öğrencilere, çocuk istismarının türleri, belirtileri, risk faktörleri ve müdahale yöntemleri hakkında kapsamlı bilgiler verildiğinden (Işık ve Türk, 2023; Kesgin, 2020; Türk vd., 2024), konuya ilişkin bilinç düzeyleri artmaktadır. Ayrıca, bu öğrenciler etik, hukuki ve psikososyal boyutlarıyla çocuk istismarı konusunda detaylı dersler almakta ve sahada karşılaşılabilecekleri vakalara yönelik vaka analizleri yapmaktadır (Türk vd., 2024). Bu durum, onların çocuk cinsel istismarcılarının psikolojik profilleri, suç işleme dinamikleri ve topluma kazandırılmaları gibi konularda daha donanımlı olmalarını sağlamaktadır (Walsh vd., 2013). Bunun yanı sıra, sosyal hizmetler, çocuk koruma ve çocuk gelişimi bölümlerindeki öğrenciler genellikle çocuklarla doğrudan çalışacak meslek gruplarına yönelik eğitim aldıkları için çocuk güvenliği konusunda daha hassas bir farkındalık geliştirmektedir (Türk vd., 2024; Yıldız ve Evcili, 2020). Uygulamalı dersler, stajlar ve saha çalışmaları sayesinde çocuklarla ilgili koruyucu ve önleyici müdahaleleri deneyimleyerek öğrenme fırsatı bulmaları, onları çocuk istismarı konusunda daha bilinçli hale getirebilmektedir. Ayrıca, bu öğrenciler toplumda çocuk istismarına yönelik yanlış inanışlarla ve mitlerle daha sık yüzleşmekte ve bu yanlış bilgileri düzeltebilecek akademik donanımına sahip olmaktadır. Dolayısıyla, çocuk istismarı üzerine eğitim alan öğrencilerin bu konuyu profesyonel sorumlulukları çerçevesinde ele almaları, onları çocuk cinsel istismarcılarına yönelik daha analitik ve eleştirel bir bakış açısı geliştirmeye teşvik etmektedir (Kenny, 2009; Walsh vd., 2013; Wurtele ve Kenny, 2010). Bu öğrenciler, istismar vakalarının bildirilmesi, mağdurlara yönelik destek mekanizmaları ve failerin rehabilitasyon süreçleri hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları için konuyla ilgili farkındalık düzeyleri artmaktadır (Walsh vd., 2018). Tüm bu faktörler birlikte değerlendirildiğinde, çocuk gelişimi, çocuk koruma ve sosyal hizmetler öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin, çocuk cinsel istismarcılarına yönelik eğitim almayan bireylere kıyasla daha yüksek olması beklenen bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmanın beşinci bulgusu, çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kaldığını belirten öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğudur. Bulgu, çeşitli psikolojik, sosyal ve akademik faktörlerle açıklanabilir. Öncelikle, travmatik yaşantılar bireylerde belirli konulara karşı duyarlılığı artırabilir. Çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalan bireyler, yaşadıkları deneyimi anlamlandırma sürecinde istismarcılar ve çocuk koruma hakkında daha fazla bilgi edinme ihtiyacı hissedebilirler (Türk vd., 2024). Bu durum, onların konuyla ilgili araştırmalar yapmalarına, akademik ve kişisel kaynaklardan daha fazla bilgi edinmelerine neden olabilir (Işık ve Türk, 2023). Ayrıca, istismara uğramış bireylerin, benzer deneyimler yaşamış kişilerle destek gruplarında bir araya gelme veya profesyonel yardım alma süreçlerinde konu hakkında bilinçlenmeleri muhtemeldir (Güneş-Aslan, 2020). Bir diğer önemli faktör ise savunma mekanizmalarıdır; travmatik deneyimlerin etkisini azaltmak amacıyla bireyler, istismarın dinamiklerini, failerin psikolojik profillerini ve istismarın önlenmesine yönelik bilgileri öğrenme eğiliminde olabilirler (Türk vd., 2024). Aynı zamanda, çocuk gelişimi, çocuk koruma ve sosyal hizmetler alanında eğitim gören öğrenciler, akademik müfredatları gereği çocuk istismarı konusunu detaylı bir şekilde öğrenmektedirler. Ancak, bu alanda eğitim alan ve aynı zamanda çocukluk çağı cinsel istismarı yaşamış bireyler, konuyu kişisel deneyimlerinden dolayı daha derinlemesine anlamlandırabilir ve içselleştirebilirler. Kendi yaşantılarıyla akademik bilgileri birleştiren bu bireyler, çocuk cinsel istismarcılarının özellikleri, istismar sürecinin dinamikleri ve failerin kullandıkları manipülasyon teknikleri hakkında daha yüksek bir farkındalık geliştirebilirler. Son olarak, travmatik olaylar sonrasında bazı bireylerin bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarına yönelmeleri, savunmasız çocukları koruma konusunda daha aktif bir rol üstlenmelerine neden olabilir. Bu nedenle, çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalan öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin yüksek olması hem kişisel

deneyimlerinden hem de bu deneyimlerin bireyleri bilgi edinmeye, bilinçlenmeye ve başkalarını koruma sorumluluğu hissetmeye yönlendirmesinden kaynaklanıyor olabilir.

Sonuç olarak çalışmanın bulguları, çocuklarla çalışma potansiyeli taşıyan üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin, hem sosyodemografik değişkenler hem de eğitimsel faktörler doğrultusunda anlamlı şekilde farklılaştığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bu veriler, çocuk istismarıyla mücadelede eğitimin, toplumsal cinsiyetin ve kişisel deneyimlerin belirleyici rolünü vurgulamakta olup, hem akademik alan hem de politika geliştirme süreçleri için çeşitli öneriler sunulmasını gerekli kılmaktadır.

Öncelikle, çocuk gelişimi, çocuk koruma ve sosyal hizmetler gibi alanlarda eğitim alan öğrencilerin çocuk cinsel istismarcılarına dair yüksek farkındalık düzeyine sahip olmaları, ilgili yükseköğretim programlarının müfredatlarında yer alan ders içeriklerinin etkisini açıkça göstermektedir. Bu bağlamda, akademik eğitim programlarının daha da güçlendirilmesi ve çocuk istismarıyla ilgili derslerin daha derinlemesine işlenmesi gerektiği ifade edilebilir. Özellikle, çocuk istismarıyla ilgili vaka analizleri, sahada yapılan gözlemler ve uygulamalı eğitimlerin artırılması, öğrencilerin bu konuda daha donanımlı hale gelmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, çocuk cinsel istismarcılarının kullandıkları grooming yöntemleri hakkında eğitimler verilmesi, öğrencilerin erken dönemde bu tür vakaları fark etmelerini ve müdahale etmelerini kolaylaştırabilir. Dolayısıyla üniversitelerdeki müfredatın, teorik derslerin yanı sıra uygulamalı eğitimlerle desteklenmesi gerektiği söylenebilir. Bu noktada istismara dair yüksek farkındalık geliştiren öğrencilerin bu bilgilerini sahada etkin biçimde kullanabilmeleri için staj programlarının kapsamı genişletilmeli ve risk altındaki çocuklarla çalışan kurumlarla iş birlikleri artırılmalıdır. Öte yandan çocuklarla doğrudan çalışacak tüm bölümlerde çocuk cinsel istismarı, fail profilleri ve istismarın önlenmesine yönelik eğitimlerin müfredata entegre edilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın kadın öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek farkındalık düzeyine sahip olduklarını göstermesi, toplumsal cinsiyetin çocuk istismarı konusundaki duyarlılık üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, erkek öğrencilerin konuya ilişkin bilinç düzeylerinin artırılması gerektiğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, eğitim politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek yaklaşımların benimsenmesi, erkek öğrencilerin çocuk istismarı konusunda farkındalık geliştirmelerine olanak sağlayacak ortamların oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Özellikle toplumsal cinsiyet temelli duyarlılık eğitimleri ve empati geliştirmeye yönelik atölye çalışmaları ile erkek öğrencilerin katılımının teşvik edilmesi, farkındalık düzeylerini artırabilir.

Bunun yanı sıra, çocuk koruma ve bakım hizmetleri öğrencilerinin diğer bölümlere kıyasla daha yüksek düzeyde bilgi ve farkındalığa sahip olması, bu bölümün çocuk istismarı konusunu daha derinlemesine ve uygulamalı şekilde ele aldığını göstermektedir. Sosyal hizmetler ve çocuk gelişimi gibi daha genel eğitim içeriklerine sahip programlarda ise çocuk istismarı konusu çoğunlukla teorik düzeyde kalmaktadır. Bu nedenle, çocuk istismarı temalı derslerin hem teorik hem de pratik boyutlarıyla işlenmesi ve saha temelli öğrenmenin tüm ilgili bölümlerde yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca, disiplinler arası yaklaşımla yürütülecek seminer ve çalıştaylar, farklı bölümlerdeki öğrenciler arasında bilgi paylaşımını teşvik ederek, farkındalık düzeylerinin dengelenmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli bulgu, çocuk cinsel istismarına dair eğitim alan öğrencilerin farkındalık düzeylerinin, eğitim almayan öğrencilere göre anlamlı biçimde daha yüksek olduğudur. Bu bulgu, çocuk istismarıyla mücadelede eğitimin merkezi rolünü doğrulamakta ve bu konuda sistematik müdahalelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, yalnızca ilgili bölümlerle sınırlı kalmaksızın tüm üniversitelerde çocuk istismarıyla mücadeleye yönelik farkındalık seminerleri, seçmeli dersler ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmelidir. Bu kapsamda politika yapıcılar, çocuk cinsel istismarıyla mücadelede eğitimin rolünü daha fazla vurgulamalı ve bu tür eğitimlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapmalıdır. Çocuk cinsel istismarı gibi ciddi bir sosyal sorunla mücadele etmek için, hem akademik hem de pratik düzeyde sürekli eğitimler ve farkındalık kampanyaları düzenlenmesi

büyük önem taşımaktadır. Bu tür eğitimler, yalnızca öğrencilerin değil, aynı zamanda toplumsal bilinç düzeyinin artmasına da katkı sağlayacaktır.

Nihayetinde bu araştırma, akademik müfredatların güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet farkındalığının artırılması ve çocuk istismarı konusunda profesyonel eğitimlerin yaygınlaştırılması gibi çeşitli stratejileri ortaya koyarak, çocuk koruma alanında daha etkili müdahalelerin yapılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda, önerilen müdahaleler, çocukların güvenliğinin sağlanmasına yönelik daha kapsamlı bir yaklaşımın oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Öte yandan araştırma, çocuk cinsel istismarıyla etkin bir mücadele yürütülebilmesi için multidisipliner, cinsiyet duyarlı ve travma bilgili bir eğitim modeline ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Eğitim politikalarının bu doğrultuda şekillendirilmesi, hem çocukların korunmasında hem de geleceğin çocuklarla çalışacak profesyonellerinin nitelikli bir biçimde yetiştirilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aktepe, E. (2009). Çocukluk çağı cinsel istismarı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(2), 95-119.
- Altan, H. (2015). *Üniversite öğrencisi gençlere çocuk istismarı ve ihmali konusunda yapılan eğitimin bilgi ve farkındalıklarına etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Armeanu, A. (2018, August). The research of motivational factors and the psycho-behavioral footprint of sexually motivated homicide. In *Proceedings of the 10th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities* (pp. 248-253). Scientia Moralitas Research Institute.
- Bădărău, O. L. ve Raiu, S.-L. (2024). Childhood sexual abuse: factors inhibiting or triggering the disclosure of the secret. *Scientific Annals of the "Alexandru Ioan Cuza" University, Iași. New Series Sociology and Social Work Section*, 17(1). <https://doi.org/10.47743/asas-2024-1-752>
- Bilican-Gökkaya, V. (2018). *Toplumsal cinsiyet ve aile içinde kadına yönelik şiddet*. Gece Kitaplığı.
- Birinci, E. (2020). Yaşlı bakım teknikeri adaylarının empati düzeylerinin incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(10), 165-173.
- Bozdağ, F., Aydın, M. F. ve Bozdağ, S. (2023). Üniversite öğrencilerinin çocuk cinsel istismarcılarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyleri. *Göbeklitepe Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(14), 30-38. <https://doi.org/10.55433/gsb.252>
- Bulut, S. (2007). Çocuk cinsel istismarı hakkında bir derleme. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (28), 139-156.
- Cochran, W.G. (1963). *Sampling techniques*. John Wiley and Sons.
- Craven, S., Brown, S. ve Gilchrist, E. (2006). Sexual grooming of children: review of literature and theoretical considerations. *Journal of Sexual Aggression*, 12(3), 287-299. <https://doi.org/10.1080/13552600601069414>
- Dökmen, Ü. (2013). *İletişim çatışmaları ve empati*. Sistem yayınları.
- Finkelhor, D. (2009). The prevention of childhood sexual abuse. *The Future of Children*, 19(2), 169-194. <https://doi.org/10.1353/foc.0.0035>
- Gönültaş MB, (2016). Cinsel istismarcıların çocuklara yaklaşım metot ve teknikleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 8, 289-305.
- Gönültaş, B. M. ve Sarıçam, H. (2021). The scale of knowledge and awareness about child molesters (kacms): Validity and reliability study. *Turkish Journal of Applied Social Work*, 4(2), 116-126. <https://doi.org/10.54467/trjasw.1021951>

- Gönültaş, B.M. (2021). Cinsel istismar girdabı: istismarın özellikleri (tipi, fail-mağdur yakınlığı, mağdurların psikolojik tepkileri), ebeveynlerin tutumları ve istismarcıların davranışları (grooming metotları): Cinsel istismar girdabı. *Adli Tıp Bülteni*, 26 (3), 171-179.
- Gönültaş, M.B. ve Akduman, İ. (2016). Çocuklara yönelik cinsel istismar soruşturmalarında mağdur bildirimlerinin önemi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (23), 274-289.
- Gönültaş, M.B., Oral, G. ve Elitez, D. (2021). Cinsel istismar sürecinde failerin ebeveynlere yönelik grooming metotları: Bir vaka analizi. G. Oral (Ed.), *Olgularla Adli Psikiyatri ve Davranış Bilimleri* (ss. 185-190) içinde. Akademisyen Yayınevi.
- Güneş-Aslan, G. (2020). Çocuğa yönelik cinsel istismarın açığa vurulma süreci hakkında bir derleme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(4), 1886-1912.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. ve Tatham, R. L. (2013). *Multivariate Data Analysis*: Pearson Education Limited.
- Işık, A. ve Türk, A. (2023). Uzaktan sosyal hizmet eğitimi. (Ed. N. Yelboğa ve A. Işık), *Yeni Dünya Düzeni ve Sosyal Hizmet: Güncel Alanlar-Eleştirel Tartışmalar* (ss. 157-176) içinde. Nika Yayınevi.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın.
- Kenny, M. C. (2009). Child sexual abuse prevention: Psychoeducational groups for preschoolers and their parents. *The Journal for Specialists in Group Work*, 34(1), 24-42. <https://doi.org/10.1080/01933920802600824>
- Kesgin, S. (2020). Kurum Bakımındaki Çocukların Diğer İhtiyaçları Gibi Dini ve Manevi İhtiyaçlarına Duyarlı Bir Yaklaşım: Çocuk Koruma ve Bakım Hizmetleri Ön Lisans Programı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(72), 960-975.
- McAlinden, A. M. (2006). Personal, familial and institutional grooming in the sexual abuse of children. *Social & Legal Studies*, 15(3), 339-362. <https://doi.org/10.1177/0964663906066613>
- Naidoo, L. K. (2014). *Understanding child sex offenders: Implications for the protection of children*. 1 Mart 2025 tarihinde <https://researchspace.ukzn.ac.za/items/dc3884b8-270b-4bc9-928b-2d66d84d1398> adresinden erişildi.
- O'Connell, R. (2003). *A typology of cyber sexploitation and online grooming practices*. University of Central Lancashire.
- Özler-Ervüz, F. ve Öztürk, M. (2024). Kuşaklararası çatışma ve sosyal hizmet. B. Erkoç (Ed.), *Gençlik ve sosyal hizmet* (ss. 187-207) içinde. Nobel Yayınevi.
- Özler-Ervüz, F., Gönültaş, M. B. ve Ervüz, C. (2024). Dijital dünyanın karanlık yüzü: Siber suçlar. V. Bilcan-Gökkaya & M. Öztürk (Ed.), *Pandora'nın kutusu açılıyor: Gölgedeki sosyal sorunlar 2* (ss. 43-67) içinde. Nobel Yayınevi.
- Öztürk, M. O. ve Uluşahin, N. A. (2023). *Ruh sağlığı ve bozuklukları* (18.Baskı). Nobel Tıp Kitabevleri.
- Öztürk, M. ve Temiz, S. (2020). Aile ve boşanma. E. Dikici, O. Tire ve S. Adıgüzel (Ed.), *Aile ve Sosyoloji* (ss. 126-156) içinde. Eğitim Yayınevi.
- Polat, O. (2019). Çocuk istismarında farklı bir kavram: Grooming (siber uşaklaştırma) ve Türkiye. 2 Mart 2025 tarihinde <https://www.imdat.org/media/raporlar/grooming.pdf> adresinden alındı.
- Schimmenti, A., Passanisi, A. ve Caretti, V. (2014). Interpersonal and affective traits of psychopathy in child sexual abusers: Evidence from a pilot study sample of Italian offenders. *Journal of Child Sexual Abuse*, 23(7), 853-860. <https://doi.org/10.1080/10538712.2014.938210>

- Seto, M. C., Roche, K., Rodrigues, N. C., Curry, S. ve Letourneau, E. (2024). Evaluating child sexual abuse perpetration prevention efforts: A systematic review. *Journal of child sexual abuse*, 33(7), 847-868. <https://doi.org/10.1080/10538712.2024.2356194>
- Silva, D. M. (2024). A abordagem multidimensional do abuso sexual contra crianças e adolescentes: impactos psicológicos, sociais e jurídicos, com ênfase em estratégias de prevenção e intervenção. *Ciências Sociais Aplicadas*, 29(140), 33-34. <https://doi.org/10.69849/revistaft/pa10202411161033>
- Tire, O. (2020). Kültür ve toplumsal cinsiyet. E. Dikici ve O. Bingöl (Ed.), *Kültür ve Sosyoloji* (ss. 75-96) içinde. Eğitim Yayınevi.
- Türk, A., Işık, A., Atmaca, Y. E., Çelik, E., Çulha, B. ve Kolcu, K. (2024). Sosyal Hizmet Öğrencilerinin Çocuk Haklarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 163-175. <https://doi.org/10.17828/yalovasosbil.1522609>
- Türkkan, T., Çakıcı, A. B. ve Bülbül, K. (2020). Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencilerinin Çocuk İstismarı ve İhmali Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi: Gümüşhane Üniversitesi Örneği. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(2), 368-388. <https://doi.org/10.33417/tsh.643971>
- UNICEF. (2024, Ekim 10). *Dünyada çocuk yaşta tecavüze uğrayan veya cinsel saldırıya maruz kalan 370 milyonun üzerinde kız çocuğu ve kadın bulunuyor*. 3 Mart 2025 tarihinde <https://www.unicef.org/turkiye/basin-bultenleri/unicef-dunyada-cocuk-yasta-tecavuze-ugrayan-veya-cinsel-saldirya-maruz-kalan-370> adresinden erişildi.
- Ünlü, D., Türk, H. ve Artan, T. (2020). Kamu sorumluluğu ve sosyal hizmet perspektifinden çocukların çevrimiçi cinsel istismarı: Bir olgu sunumu. *Ombudsman Akademik*, 7(13), 227-251.
- van Vugt, E. S., Asscher, J. J., Hendriks, J., Stams, G. J. J., Bijleveld, C. C. ve van der Laan, P. H. (2012). The relationship between psychopathy and moral development in young sex offenders. *Psychology, Crime & Law*, 18(7), 655-667. <https://doi.org/10.1080/1068316X.2010.533177>
- Vural, G. (2021). *Çocuk istismarcılarının kişilik profilleri*. İksad Yayınevi.
- Walsh, K., Berthelsen, D., Nicholson, J. M., Brandon, L., Stevens, J. ve Rachele, J. N. (2013). Child sexual abuse prevention education: A review of school policy and curriculum provision in Australia. *Oxford Review of Education*, 39(5), 649-680.
- Walsh, K., Zwi, K., Woolfenden, S. ve Shlonsky, A. (2018). School-based education programs for the prevention of child sexual abuse: A Cochrane systematic review and meta-analysis. *Research on Social Work Practice*, 28(1), 33-55. <https://doi.org/10.1177/1049731515619705>
- Winters, G. M., Jeglic, E. L. ve Kaylor, L. E. (2020). Validation of the sexual grooming model of child sexual abusers. *Journal of Child Sexual Abuse*, 29(7), 855-875. <https://doi.org/10.1080/10538712.2020.1801935>
- Wurtele, S. K. (2009). Preventing sexual abuse of children in the twenty-first century: Preparing for challenges and opportunities. *Journal of child sexual abuse*, 18(1), 1-18.
- Wurtele, S. K. ve Kenny, M. C. (2010). Preventing online sexual victimization of youth. *The Journal of Behavior Analysis of Offender and Victim Treatment and Prevention*, 2(1), 63-73. <https://doi.org/10.1037/h0100468>
- Yıldız, İ. ve Evcili, F. (2020). Hemşirelik ve Çocuk Gelişimi Bölümü Öğrencilerinin Çocuğa Yönelik Şiddete Karşı Duyarlılıklarının Değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(3), 232-237. <http://dx.doi.org/10.5336/forensic.2020-75365>
- Yiğit, R. (2005). Çocukların cinsel istismarı ve ensest. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 8(3), 90-100.

EXTENDED ABSTRACT**GENİŞLETİLMİŞ ÖZET****INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' KNOWLEDGE AND AWARENESS
LEVELS OF CHILD MOLESTERS IN TERMS OF SOCIODEMOGRAPHIC VARIABLES**

Introduction and Research Purpose: Child sexual abuse is a serious societal issue that adversely affects the physical, psychological, and social development of children worldwide. UNICEF (2024) reports that more than 370 million women currently alive experienced rape or sexual harassment before the age of 18. This alarming reality underscores the urgent need for enhanced global measures to protect children. In this context, efforts to prevent sexual abuse should not be limited solely to the protection of victims but should also encompass an understanding of offenders' psychological profiles, the enhancement of societal awareness, and the strengthening of preventive mechanisms (Seto et al., 2024; Silva, 2024). Indeed, understanding the motivations of sexual offenders, the factors contributing to these crimes, and the development of early intervention strategies is a critical step in safeguarding children (Armeanu, 2018; Gönültaş, 2021; Naidoo, 2014). Within this framework, comprehending the profiles of child sexual offenders and the methods they employ is of great importance for preventing such crimes. The profiles and tactics of child sexual offenders constitute a crucial issue in terms of societal safety and child protection (Gönültaş & Akduman, 2016). In order to prevent these offenses and identify perpetrators, it is essential to understand the general characteristics of offenders and the strategies they utilize (Gönültaş & Sarıçam, 2021; Gönültaş, 2021). Raising awareness of offender profiles not only ensures the protection of potential victims but also contributes to increasing public consciousness and developing preventive strategies (Gönültaş, 2021; Polat, 2019). At this point, recognizing and preventing the grooming process is particularly crucial for professionals who frequently interact with children. In this regard, this study aims to determine university students' knowledge and awareness levels concerning child sexual offenders and to examine how these levels vary across sociodemographic variables. Accordingly, the findings of this research are expected to provide valuable insights into the areas that should receive greater emphasis in the training of professionals working with children, contribute to the development of educational programs that enhance awareness of child sexual abuse, and strengthen preventive strategies aimed at protecting children.

Methodology and Findings: In this study, which adopts a quantitative approach, a comparative research design within the framework of the relational survey model was employed. This design involves making descriptions based on predetermined common criteria and comparing these descriptions using statistical methods (Karasar, 2003). The study sample consisted of 705 university students, of whom 422 (60%) were female and 283 (40%) were male. The participants were aged between 18 and 25 years, with a mean age of 20.07 ± 1.69 years. Among the participants, 245 (34.8%) were enrolled in child protection and care services, 232 (32.9%) in child development, and 228 (32.3%) in social work programs. Regarding their academic level, 454 students (64.4%) were first-year students, while 251 (35.6%) were in their second year. In terms of prior education on child sexual offenders, 191 participants (27.1%) reported not having received any training, whereas 514 (72.9%) stated that they had received training on this subject. Furthermore, 537 students (76.2%) reported not having experienced any form of sexual abuse during childhood, while 168 (23.8%) indicated that they had been victims of sexual abuse in their childhood. To determine the sociodemographic characteristics of university students, a Personal Information Form developed by the researchers was used. Additionally, the Child Sexual Offender Knowledge and Awareness Scale was utilized to assess students' levels of knowledge and awareness regarding child sexual offenders. Prior to data collection, ethical approval was obtained from the Sinop University Human Research Ethics Committee on 14.02.2025, under the decision number 2025/23. Data were collected through an online measurement tool created using Google Forms. Convenience sampling and snowball sampling methods were employed to reach participants, ultimately obtaining responses from 705 students. The purpose of the study and the principles of voluntary participation were explained, and informed consent was obtained from all participants. In the data analysis, descriptive statistics such as mean, standard deviation, percentage, frequency, minimum, and maximum values were computed. For two-group comparisons, the independent samples t-test was conducted, while one-way analysis of variance (ANOVA) was performed for multiple-group comparisons. The findings were evaluated within a 95% confidence interval and at a significance level of 0.05.

Conclusions and Recommendation: The results indicate that students possess a conscious awareness of both the characteristic traits of child sexual offenders and the methods they employ. Additionally, it was found that students' levels of knowledge and awareness regarding child sexual offenders significantly differed based on gender, academic program, prior education on child sexual offenders, and experiences of sexual abuse during childhood.

KATKI ORANI BEYANI VE ÇIKAR ÇATIŞMASI BİLDİRİMİ

Sorumlu Yazar <i>Responsible/Corresponding Author</i>	AHMET TÜRK			
Makalenin Başlığı <i>Title of Manuscript</i>	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARCILARINA YÖNELİK BİLGİ VE FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ			
Tarih <i>Date</i>	14.03.2025			
Makalenin türü (Araştırma makalesi, Derleme vb.) <i>Manuscript Type (Research Article, Review etc.)</i>	Araştırma Makalesi			
Yazarların Listesi / List of Authors				
Sıra No	Adı-Soyadı <i>Name - Surname</i>	Katkı Oranı <i>Author Contributions</i>	Çıkar Çatışması <i>Conflicts of Interest</i>	Destek ve Teşekkür (Varsa) <i>Support and Acknowledgment</i>
1	AHMET TÜRK	%50	ÇIKAR ÇATIŞMASI BULUNMAMAKTADIR.	-
2	CEZMİ ERVÜZ	%50	ÇIKAR ÇATIŞMASI BULUNMAMAKTADIR.	-